

Orust kommun

kommun@orust.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter prioriterad tillsyn i Ängås 7-9 skola
i Orust kommun

Tillsyn i Ängås 7-9 skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Orust kommun under Hösten 2015. Ängås 7-9 skola besöktes av Skolinspektionen den 2 september 2015 och den 3 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

År 2014 var det samlade meritvärdet 223,4 vilket är en ökning jämfört med åren 2010-2013 då skolan legat runt 220 poäng. För riket som helhet var värdet (2013) 209 poäng. Under 2014 har skillnaden mellan pojkarnas och flickornas meritvärde minskat. Flickornas resultat har sjunkit något medan pojkarnas har höjts. År 2014 skiljde det 20,4 poäng mellan flickornas och pojkarnas resultat jämfört med 38,5 poäng år 2013.

Skolan har sammanställt antalet underkända betyg per årskurs och ämne. Resultaten skiljer sig något mellan årskurserna det senaste läsåret. I årskurs 7 är det matematik och idrott och hälsa som har flest ej godkända betyg d.v.s. betyget F, (5 i varje ämne). I årskurs 8 finns färre än tio elever utan godkänt betyg i engelska samt liksom i idrott och hälsa, matematik, fysik och svenska. I årskurs 9 saknar knappt tio elever betyg i vardera spanska och fysik samt något färre i kemi. De ämnen som har flest underkända betyg (fler än tio) är engelska, idrott och hälsa, matematik, spanska och fysik. Det finns också ämnen där så gott som alla elever klarar godkänt. Bild, hemkunskap, tyska, franska, musik, geografi, religion, slöjd och teknik har bara enstaka underkända elever.

Totalt på skolan är 4 procent av antalet satta betyg underkända.

Enligt skolans utvärdering känner en majoritet av eleverna sig trygga på skolan. Tryggheten har ökat något jämfört med föregående års enkäter. Cirka 20 procent av eleverna upplever att de blivit kränkta och att vuxna reagerar i för liten omfattning när någon blir utsatt.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-01-01
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det vid Ängås 7 - 9 skola finns ett kvalitetsarbete där analyser av kunskapsresultat och utvecklingsområden har dokumenterats. Dessa områden har resulterat i konkreta åtgärder som utvärderats vilket gör att skolan och rektorn har en god grund för att arbeta vidare. Eleverna vid Ängås 7 - 9 skola uppnår kunskapsresultat något över nivån jämfört med övriga riket. De elever som Skolinspektionen intervjuat uttrycker att de trivs på sin skola och med sina lärare. Dock visar tillsynen att skolan behöver förbättra arbetet med särskilt stöd så att alla elever ges det särskilda stöd de har rätt till så att alla elever ges stimulans att komma vidare i sitt lärande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Orust kommun att senast den 1 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Orust kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven får särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att eleven är i behov av.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska anmälan göras till rektor om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. I förarbetena (prop. 2013/14:160, s. 24) anges att om en elev efter en tids stöd fortfarande inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att stödinsatserna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov.

Enligt rektor på Ängåsskolan finns ett utvecklat system för att hitta de elever som är i behov av stöd och också en diskussion kring vad som är extra anpassningar och särskilt stöd. I de flesta fall skrivs ett åtgärdsprogram och stöd sätts in när utredningen visar att sådant stöd krävs. Rektor beslutar då om särskilt stöd. Trots detta anser både elevhälsans personal och lärarna att alla elever inte får det stöd de har rätt till. Enligt elevhälsan gäller detta i första hand de elever som är integrerade från grundsärskolan och som ska utbildas enligt grundsärskolans kursplaner. Enligt elevhälsans representanter fungerar inte det särskilda stödet för dessa elever. Eleverna är, enligt personalen, främst integrerade av sociala skäl och lärarna vet inte hur de ska lyckas med att få eleverna att nå målen. Enligt lärarna finns det ett problem med att de utåtagerande barnen samt barn till föräldrar som är aktiva och kan argumentera lättare får stöd än exempelvis tysta och lugna elever eller elever vars föräldrar inte är lika engagerad i sina barns skolarbete. Just detta är det, enligt lärarna, varit särskilt besvärligt eftersom de har elever som är integrerade sarskoleelever som, enligt lärarnas bedömning, inte får det stöd de har rätt till. Enligt lärarna har exempelvis inte timplanen för dessa elever anpassats i förhållande till kursplanen för sarskolan. Inga övriga anpassningar har gjorts. Ett samlat grepp kring dessa elever saknas och lärarna har försökt att möta dessa elevers behov genom att, där det är möjligt, vara två pedagoger i klassen men trots detta känner lärarna att de inte kan möta de behov av utveckling som dessa elever har. Lärarna uppger att eleverna i alltför stor omfattning är med i klassen socialt men inte får den kunskapsutveckling som de har rätt till och inte heller utbildning på den kunskapsnivå de befinner sig.

Enligt lärarna kräver vissa av dessa elever mycket resurser som lärarna anser att de inte har tillgång till. Lärarna känner sig handfallna i sitt arbete med dessa elever. De har inte fått någon utbildning eller handledning i hur de ska möta dessa elever.

Även rektorerna delar lärarnas bild av de integrerade grundsärskoleelevernas skolgång. Enligt rektorernas bild blir dessa elever tillfredställda socialt men inte pedagogiskt. Enligt rektor ska diskussioner för hur detta ska lösas sättas igång genast.

Skolinspektionens utredning visar sammantaget att elever vid Ängås 7 - 9skolan inte får särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som de behöver. Detta gäller särskilt stöd för de elever som är individintegrerade grundsärskoleelever. Eleverna har placerats på skolan av sociala skäl och undervisningen har inte anpassats till dessa elevers särskilda behov när det gäller att nå kunskapskraven vilket innebär att de inte får det stöd de har rätt till för att nå så långt de kan i sin utveckling utifrån sina förutsättningar. Tillsynen visar också att skolan behöver förbättra arbetet med särskilt stöd så att alla elever ges det särskilda stöd de har rätt till så att alla elever ges stimulans att komma vidare i sitt lärande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Orust kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Orust kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att

lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-10-02

9 (11)

Dnr 43 - 2014:8278

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Kjell Ahlgren
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Ängås 7-9 skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Ängås 7-9 skola

Ängås skola ligger i Svanesund på Orust. Skolan har för närvarande 208 elever i årskurserna 7-9 samt individintegrerade särskoleelever. Skolan håller på att byggas om och beräknas vara helt klar i slutet av 2015. Då ska skolan bli en skola med årskurserna 1-9 samt förskoleklass. Skolan leds av en rektor samt en biträdande rektor.